

PARLAMENTUL EUROPEAN: ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE

Organizarea și funcționarea Parlamentului European sunt reglementate de Regulamentul său de procedură. Organele politice, comisiile, delegațiile și grupurile politice ghidează activitățile Parlamentului.

TEMEI JURIDIC

- Articolul 14 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) și articolele 223, 224, 226, 229, 231 și 232 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE);
- [Regulamentul de procedură al Parlamentului European](#).

COMPONENȚĂ

Normele generale privind componența Parlamentului European sunt prevăzute la articolul 14 alineatul (2) din TUE, care prevede că Consiliul European adoptă în unanimitate, la inițiativa Parlamentului și cu aprobarea acestuia, o decizie de stabilire a componenței Parlamentului. La același articol, se prevede, de asemenea, că Parlamentul European trebuie să fie compus din cel mult 751 de reprezentanți ai cetățenilor Uniunii (750 de membri plus președintele). În plus, reprezentarea cetățenilor este asigurată în mod proporțional descrescător, cu un prag minim de șase membri pentru fiecare stat membru. Niciun stat membru nu poate avea mai mult de 96 de locuri.

Principiul proporționalității descrescătoare înseamnă că, deși numărul total de locuri este alocat în funcție de mărimea populației statelor membre, statele membre cu o populație mai numeroasă acceptă să fie subreprezentate în favoarea unei reprezentări mai mari a țărilor UE cu o populație mai redusă: cu cât țara este mai mare, cu atât mai mic este numărul de locuri în raport cu populația sa. Acest concept a fost definit mai în detaliu în deciziile succesive ale Consiliului European adoptate în temeiul articolului 14 alineatul (2) din TUE de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona.

Având în vedere retragerea Regatului Unit din UE, a trebuit să se analizeze modul de redistribuire a celor 73 de locuri ale țării. În urma unei propuneri prezentate de Parlament^[1], Consiliul European a adoptat la 28 iunie 2018 o decizie de stabilire a componenței Parlamentului European după alegerile din 2019^[2]. Numărul total de locuri

[1] Rezoluția legislativă a Parlamentului European din 13 iunie 2018 referitoare la proiectul de decizie a Consiliului European de stabilire a componenței Parlamentului European (JO C 28, 27.1.2020, p. 154).

[2] Decizia (UE) 2018/937 a Consiliului European din 28 iunie 2018 de stabilire a componenței Parlamentului European (JO L 165 I, 2.7.2018, p. 1).

a fost redus de la 751 la 705, cota unora dintre statele membre crescând. Numărul deputaților care urmează să fie aleși din fiecare stat membru pentru Parlamentul European este următorul: Germania – 96, Franța – 79, Italia – 76, Spania – 59, Polonia – 52, România – 33, Țările de Jos – 29, Belgia, Grecia, Ungaria, Portugalia, Suedia și Republica Cehă – 21, Austria – 19, Bulgaria – 17, Finlanda, Danemarca și Slovacia – 14, Irlanda – 13, Croația – 12, Lituania – 11, Letonia și Slovenia – 8, Estonia – 7, Cipru, Luxemburg și Malta – 6. Cu toate acestea, articolul 3 alineatul (2) din decizia respectivă prevede, de asemenea, că, în cazul în care Regatul Unit este încă stat membru la începutul legislaturii 2019-2024 (adică în iunie 2019), numărul de deputați în PE din fiecare stat membru va rămâne același ca în legislatura precedentă^[3] până când retragerea Regatului Unit produce efecte juridice. Acordul de retragere a intrat în vigoare la 31 ianuarie 2020.

De fiecare dată după alegeri, Parlamentul se reunește de drept în prima zi de marți după expirarea unui termen de o lună de la sfârșitul perioadei electorale (Actul din 20 septembrie 1976^[4]). De asemenea, în conformitate cu articolul 229 alineatul (1) din TFUE, Parlamentul se întrunește de plin drept, anual, în a doua zi de marți a lunii martie.

ORGANIZARE

A. Președintele

În conformitate cu Regulamentul de procedură, președintele Parlamentului este ales dintre deputații în PE pentru un mandat de doi ani și jumătate, care poate fi reînnoit (articolul 19 din Regulamentul de procedură). Președintele reprezintă Parlamentul în relațiile externe și cu celelalte instituții ale UE. Președintele supraveghează dezbaterile în plen și se asigură că Regulamentul de procedură al Parlamentului este respectat. În deschiderea fiecărei reuniuni a Consiliului European, Președintele Parlamentului European prezintă punctul de vedere și preocupările instituției referitoare la punctele înscrise pe ordinea de zi și la alte subiecte. După adoptarea de către Parlament a bugetului Uniunii Europene, Președintele îl semnează, acesta devenind astfel operațional. Președintele Parlamentului semnează, alături de Președintele Consiliului, toate actele legislative adoptate prin procedura legislativă ordinară. Președintele poate fi înlocuit de unul dintre cei 14 vicepreședinți (articolul 23 din Regulamentul de procedură).

B. Plenul

Plenul este stricto sensu Parlamentul European, iar reuniunile sale sunt prezidate de Președinte. Parlamentul se întrunește în fiecare lună (cu excepția lunii august) în sesiune plenară la Strasbourg, perioada de sesiune durând patru zile, de luni până joi. La Bruxelles au loc perioade de sesiune suplimentare. Perioada de sesiune se împarte în ședințe zilnice (articolul 153 din Regulamentul de procedură). Distribuția locurilor deputaților în hemiciclu se face în funcție de apartenența politică, de la stânga la dreapta, cu acordul președinților de grup. Președintele este cel care deschide ședința, uneori prin aducerea unui omagiu sau printr-un discurs pe o temă de actualitate.

[3]A se vedea articolul 3 din [Decizia Consiliului European din 28 iunie 2013 de stabilire a componenței Parlamentului European \(JO L 181, 29.6.2013, p. 57\)](#).

[4]Actul din 20 septembrie 1976 privind alegerea reprezentanților în Adunare prin vot universal direct (JO L 278, 8.10.1976).

În îndeplinirea acestei sarcini, Președintele este asistat de 14 vicepreședinți, care pot prelua conducerea reuniunii. Pentru facilitarea cooperării dintre instituții în cadrul procesului de luare a deciziilor, la ședințe participă și Comisia Europeană și Consiliul Uniunii Europene. La cererea Parlamentului, reprezentanții celor două instituții pot fi invitați să facă declarații sau să își prezinte activitățile.

C. Organismele politice

Organismele politice ale Parlamentului sunt Biroul (articolul 24 din Regulamentul de procedură – președintele și 14 vicepreședinți), Conferința președinților (articolul 26 din Regulamentul de procedură – Președintele și președinții grupurilor politice), cei cinci chestori (articolul 28 din Regulamentul de procedură – responsabili pentru chestiunile administrative și financiare ale deputaților), Conferința președinților de comisie (articolul 29 din Regulamentul de procedură) și Conferința președinților de delegație (articolul 30 din Regulamentul de procedură). Durata mandatului președintelui, al vicepreședinților și al chestorilor, precum și al președinților de comisie și de delegație este de doi ani și jumătate (articolul 19 din Regulamentul de procedură).

D. Comisii și delegații

Deputații sunt organizați în 20 de comisii, două subcomisii și 39 de delegații (delegații interparlamentare și delegații la comisii parlamentare mixte, comisii parlamentare de cooperare și adunări parlamentare multilaterale)^[5]. Parlamentul trimite o delegație și la Adunarea Paritară înființată în baza acordului dintre statele din Africa, Caraibe și Pacific (ACP) și UE^[6]. Parlamentul poate înființa și comisii speciale (articolul 207 din Regulamentul de procedură) sau comisii de anchetă (articolul 226 din TFUE și articolul 208 din Regulamentul de procedură).

În temeiul articolului 213 din Regulamentul de procedură, fiecare comisie sau delegație își alege propriul birou, alcătuit dintr-un președinte și până la patru vicepreședinți.

E. Grupuri politice

Deputații nu sunt organizați în delegații naționale, ci, în funcție de afinitățile politice, în grupuri transnaționale. În temeiul Regulamentului de procedură, un grup politic trebuie să cuprindă deputați aleși din cel puțin un sfert dintre statele membre și să fie alcătuit din cel puțin 25 de deputați (articolul 33 din Regulamentul de procedură). Grupurile politice organizează reuniuni regulate în săptămâna care precedă perioada de sesiune și în săptămânile de sesiune, precum și seminarii pentru a stabili principiile de bază ale activității lor. Anumite grupuri politice corespund partidelor politice supranaționale care activează la nivelul UE.

F. Partide și fundații politice europene

Parlamentul recomandă crearea unui mediu favorabil dezvoltării unor adevărate partide și fundații politice europene, inclusiv adoptarea unei legislații-cadru. Articolul 224 din TFUE prevede un temei juridic pentru adoptarea, în conformitate cu procedura legislativă ordinară, a unui statut pentru partidele politice de la nivel european și a

[5] Numărul de deputați pentru fiecare comisie este prevăzut la punctul 1 din [Decizia Parlamentului European din 2 iulie 2014 privind componența numerică a comisiilor](#) (JO C 224, 21.6.2016, p. 34).

[6] A se vedea articolul 17 din [Acordul de la Cotonou, astfel cum a fost revizuit la Ouagadougou, la 22 iunie 2010](#).

unor norme privind finanțarea acestora. În 2003, a fost creat un sistem de finanțare a partidelor politice europene, care a permis înființarea fundațiilor politice la nivelul UE^[7]. Ca răspuns la anumite practici abuzive, aceste norme au fost modificate recent prin Regulamentul (UE, Euratom) 2018/673 din 3 mai 2018^[8], în vederea consolidării dimensiunii europene a partidelor politice europene, asigurând o distribuție mai echitabilă a fondurilor și îmbunătățind punerea în aplicare.

Partidele europene existente în prezent sunt: grupul Partidului Popular European (creștin-democrați) (PPE), Partidul Socialiștilor Europeni (PES), Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa (ALDE), Verzii, Alianța Conservatorilor și Reformiștilor Europeni (AECR), Partidul Stângii Europene (LEFT), Mișcarea pentru o Europă a Libertăților și Democrației (MELD), Partidul Democrat European (PDE/EDP), Alianța Liberă Europeană (ALE), Alianța Europeană pentru Libertate (EAF), Alianța Europeană a Mișcărilor Naționale (AEMN), Mișcarea Politică Creștină Europeană (ECPM) și Democrații Europeni (EUD). Aceste partide supranaționale cooperează strâns cu grupurile politice corespunzătoare din cadrul Parlamentului European.

Printre cele mai importante fundații politice europene se numără: Centrul pentru Studii Europene „Wilfried Martens”, Fundația pentru Studii Progresive Europene, Forumul Liberal European, Fundația Ecologistă Europeană, Institutul Democraților Europeni, Transformă Europa și Noua Direcție – Fundația pentru Reformă în Europa.

La 22 noiembrie 2012, Parlamentul a adoptat o rezoluție^[9] prin care îndeamnă partidele politice europene să numească candidați pentru postul de președinte al Comisiei, pentru a întări legitimitatea politică atât a Parlamentului, cât și a Comisiei. Aceste dispoziții au fost puse în aplicare înainte de alegerile din 2014, când candidații cap de listă au candidat pentru prima dată. În urma respectivelor alegeri, unul dintre candidații cap de listă, Jean-Claude Juncker, a fost ales președinte al Comisiei de către Parlament la 22 octombrie 2014. În Decizia sa din 7 februarie 2018 privind revizuirea Acordului-cadru privind relațiile dintre Parlamentul European și Comisia Europeană^[10], Parlamentul a declarat că este gata să respingă orice candidat la funcția de președinte al Comisiei care nu este numit în calitate de candidat cap de listă (Spitzenkandidat) al unui partid politic european, în perspectiva alegerilor europene din 2019. Cu toate că la alegerile din 2019 s-a renunțat în cele din urmă la procesul candidaților cap de listă, s-a considerat că acesta creează o platformă mai amplă de dezbateră în rândul candidaților, sporește transparența, dar și legitimitatea politică a rolului președintelui Comisiei și crește gradul de implicare și de conștientizare al cetățenilor UE în ceea ce privește procesul electoral.

Comisia a analizat posibilitatea creării unor liste transnaționale, considerate o măsură adecvată pentru a îmbunătăți legitimitatea instituțiilor UE în ochii cetățenilor: crearea

[7]Regulamentul (UE, Euratom) nr. 1141/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind statutul și finanțarea partidelor politice europene și a fundațiilor politice europene (JO L 317, 4.11.2014, p. 1).

[8]Regulamentul (UE, Euratom) 2018/673 al Parlamentului European și al Consiliului din 3 mai 2018 de modificare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 1141/2014 privind statutul și finanțarea partidelor politice europene și a fundațiilor politice europene (JO L 114, 4.5.2018, p. 1).

[9]Rezoluția Parlamentului European din 22 noiembrie 2012 referitoare la alegerile pentru Parlamentul European din 2014 (JO C 419, 16.12.2015, p. 185).

[10]Decizia Parlamentului European din 7 februarie 2018 privind revizuirea Acordului-cadru privind relațiile dintre Parlamentul European și Comisia Europeană (JO C 463, 21.12.2018, p. 89).

unei circumscripții electorale europene ar putea consolida dimensiunea europeană a alegerilor europene, deoarece le-ar oferi cetățenilor europeni posibilitatea de a intra în contact cu candidați din întreaga Europă^[11]. La 7 februarie 2018, Parlamentul a votat să nu solicite crearea unei circumscripții electorale transnaționale pentru alegerile europene din 2019. Însă a lăsat porțile deschise pentru viitoare dezbateri.

G. Secretariatul Parlamentului

Secretariatul Parlamentului este condus de Secretarul General, care este numit de Birou (articolul 234 din Regulamentul de procedură). Biroul hotărăște, de asemenea, componența și organizarea Secretariatului, care, în prezent, este alcătuit din 12 direcții generale și Serviciul Juridic. Secretariatul are misiunea de a coordona activitatea legislativă și de a organiza sesiunile plenare și reuniunile. De asemenea, acordă asistență tehnică și juridică, precum și consultanță de specialitate organelor parlamentare și deputaților din PE pentru a-i sprijini în exercitarea mandatelor lor. Secretariatul pune la dispoziție servicii de interpretare și traducere pentru toate reuniunile și documentele oficiale.

FUNCȚIONARE

În temeiul tratatelor, Parlamentul își organizează activitatea în mod independent. Acesta își adoptă Regulamentul de procedură cu majoritatea voturilor deputaților săi (articolul 232 din TFUE). Cu excepția cazului în care tratatele dispun altfel, Parlamentul hotărăște cu majoritatea voturilor exprimate (articolul 231 din TFUE). Acesta decide ordinea de zi pentru perioadele sale de sesiune, care sunt destinate în principal adoptării rapoartelor pregătite de comisiile sale, întrebărilor adresate Comisiei și Consiliului, dezbaterilor de actualitate și urgente, precum și declarațiilor președinției. Reuniunile comisiilor și ședințele plenare sunt publice și transmise pe internet.

SEDIUL ȘI LOCURILE DE DESFĂȘURARE A ACTIVITĂȚII

Începând cu 7 iulie 1981, Parlamentul a adoptat mai multe rezoluții referitoare la sediul său, invitând guvernele statelor membre să respecte obligația care le revine în temeiul tratatelor de a stabili un singur sediu pentru instituții. Deoarece timp foarte îndelungat nu s-au conformat, Parlamentul a luat o serie de decizii privind organizarea sa și locurile de desfășurare a activității (Luxemburg, Strasbourg și Bruxelles). În cadrul Consiliului European de la Edinburgh din 11 și 12 decembrie 1992, guvernele statelor membre au încheiat un acord privind sediile instituțiilor, prin care se stabilea ca:

- Parlamentul să își aibă sediul la Strasbourg, unde să se organizeze cele 12 perioade de sesiune lunare, inclusiv sesiunea în care se adoptă decizia referitoare la bugetul anual al UE;
- perioadele de sesiune suplimentare să se țină la Bruxelles;
- comisiile parlamentare să se reunească la Bruxelles;

[11]https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-institutional-options-for-making-the-european-union-work-more-efficient_en.pdf

- Secretariatul Parlamentului și departamentele care îi acordă asistență acestuia să rămână la Luxemburg.

Această decizie a fost criticată de Parlament. Cu toate acestea, Curtea de Justiție a Uniunii Europene (hotărârea din 1 octombrie 1997 – C-345/95) a confirmat că sediul Parlamentului a fost stabilit în conformitate cu dispozițiile actuale ale articolului 341 din TFUE. Substanța deciziei a fost inclusă în Tratatul de la Amsterdam, printr-un protocol anexat la tratate.

Deși a regretat aceste decizii, Parlamentul a fost obligat să își elaboreze calendarul anual în consecință, prin intermediul unei propuneri emise de Conferința președinților. În general, în decursul unui an, Parlamentul are 12 perioade de sesiune de patru zile la Strasbourg și șase perioade de sesiune de două zile la Bruxelles. Deputații din Parlamentul European au lansat numeroase inițiative pentru a evita reuniunile de la Strasbourg. De exemplu, pentru anul 2012, a fost adoptat un calendar care includea două perioade de sesiune de două zile în aceeași săptămână calendaristică din luna octombrie, la Strasbourg, ceea ce reducea durata totală a reuniunilor de la Strasbourg cu patru zile. Cu toate acestea, în urma unei plângeri înaintate de Franța, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a hotărât că, în vederea respectării deciziilor adoptate, sunt necesare două perioade integrale de sesiune (cauza C-237/11).

În conformitate cu articolul 229 din TFUE, Parlamentul se poate întruni în perioade de sesiune extraordinare, la cererea majorității deputaților care îl compun, a Consiliului sau a Comisiei. La 18 decembrie 2006, Parlamentul a ținut pentru prima dată o ședință plenară suplimentară la Bruxelles, imediat după Consiliul European din 14 și 15 decembrie 2006. Această practică a monitorizării imediate a reuniunilor Consiliului European a fost consolidată de atunci.

DEPUTAȚII DIN PARLAMENT ÎN FUNCȚIE DE GRUP ȘI STAT MEMBRU

La următoarea adresă de internet este disponibil un tabel care prezintă o imagine de ansamblu asupra grupurilor politice și a componenței acestora: <http://www.europarl.europa.eu/meps/ro/crosstable.html>.

Eeva Pavy
02/2020

